

VII. / 2021.

Nr. 1593 / 2021	17 OCTOMBRIE 2021 - DESCHIDERA ETAPEI DIECEZANE A SINODULUI
------------------------	--

În data de 10 octombrie Sf. Părinte a deschis *Drumul Sinodal*, care va ajunge la etapa fundamentală în luna octombrie al anului 2023. Duminică, 17 octombrie în biserica Millennium din Timișoara-Fabric am deschis etapa diecezană al Sinodului. Tema acestui Sinod este tocmai sinodalitatea.

1. Drept conținut al sinodalității, Sfântul Părinte identifică trei cuvinte-cheie: comuniune, participare, misiune. Cuvântul *syn-hodos* înseamnă a merge împreună. Acesta este (trebuie să fie) stilul, „*modus vivendi*“ al Bisericii în toate domeniile sale, începând cu Biserica universală, și continuând în dieceze, parohii și cele mai mici comunități.¹
2. Există zece teme (vezi Anexa I.) care servesc ca și sugestii pentru discuțiile în grupuri mici. Vă sugerăm ca, pe de o parte, să folosiți comunitățile deja existente (consiliul bisericesc grupul de Rozariu, cercul biblic, corul etc.), împărțindu-le în grupuri mici de câte 7-8 persoane, pe de altă parte, încercați să extindeți aceste grupuri și la alte persoane, pentru ca întrebările să ajungă la cât mai mulți. De asemenea, puteți întemeia și grupuri noi. Trebuie să facem tot ce putem pentru ca, pe cât posibil, să nu excludem pe nimeni. Prin Botez, toată lumea este chemată să mergem împreună. A merge împreună înseamnă, de asemenea, că sunt atent la celălalt, îl ascult (acest lucru nu este întotdeauna ușor), îl accept, învăț de la el și îmi împărtășesc gândurile, ideile, orice, care poate fi benefic lui și comunității. Sfântul Părinte ne avertizează că sinodul nu este un parlament, nici un sondaj de opinie, ci o atenție comună îndreptată către Duhul Sfânt, la „ceea ce le spune Duhul bisericilor“, comunităților parohiale, nouă. Discuțiile trebui să aibă loc într-o atmosferă de dragoste și rugăciune. De aici se vede clar că nu doar rezultatul final este important, ci însuși drumul pe care mergem împreună. Pe acest drum învățăm împreună cum să construim o comuniune de iubire, astfel de comunități din care se va clădi Biserica. Trebuie să fim împreună într-un mod în care spiritul lui Isus să se înfăptuiască deja în cadrul comunităților noastre mai mici sau mai mari. Mica noastră comunitate să fie așa cum am vrea să fie Biserica. Întâlnirile ne ajută să învățăm cultura dialogului. (Vezi anexa II.)

¹ Sinodalitatea de fapt nu este un eveniment sau un slogan, ci mai degrabă un stil și un mod de viață prin care Biserica își îndeplinește misiunea în lume. Misiunea Bisericii presupune ca poporul lui Dumnezeu să pornească împreună la drum și fiecare membru să-și îndeplinească propriul rol specific în unitate cu ceilalți. Biserica sinodală merge înainte în comunitate pentru ca prin participarea membrilor săi să-și îndeplinească misiunea comună. Scopul acestui parcurs sinodal nu este să ofere o experiență temporară sau de o singură dată a sinodalității, ci de a oferi poporului lui Dumnezeu o oportunitate de a analiza împreună cum să meargă înainte pe acel drum care îi va face să devină o Biserică mai sinodală pe termen lung. (*Vademecum*-ul Sinodului).

3. Un element esențial al sinodului este rugăciunea. Fără rugăciune nu există Duh Sfânt, iar dacă nu există Duhul Sfânt, nu va exista Sinod.
 - i. Întâlnirile trebuie să fie precedate de rugăciune, posibil o scurtă Adorație Euharistică, citirea Sf. Scripturi.
 - ii. Când persoanele se reunesc, să creeze o atmosferă de iubire care facilitează dialogul.
4. Vă recomandăm ca fiecare comunitate să selecteze acele cinci întrebări, care îi interesează cel mai mult și să discute despre ele. La aceste discuții să fie cineva care va scrie toate cele spuse acolo.
5. Recomandăm ca fiecare grup să organizeze patru întâlniri sinodale. La final, fiecare parohie să pregătească un referat de maximum 5 pagini, pe care să-l trimită în format electronic la secretariatul Ordinariatului Episcopal până în data de 15 februarie. La fel procedează și mișcările ecleziale, asociațiile și grupurile din diferitele domenii de pastorație.
6. Să ne rugăm Rugăciunea pentru drumul sinodal împreună cu credincioșii în cadrul fiecărei Sf. Liturghii de duminică și de sărbătoare. (Vezi Anexa III.).

Nr. 1594 / 2021	24 OCTOMBRIE – DUMINICA MISIUNILOR
------------------------	---

În această duminică, ne rugăm în special pentru misiuni și organizăm colecta anuală tradițională în beneficiul misiunilor. Colecta de duminică poate fi completată cu donații voluntare. Donațiile trebuie trimise la Ordinariatul Episcopal până în data de 15 noiembrie.

Nr. 1595 / 2021	SF. LITURGHIE LA INTENȚIA EPISCOPIILOR, CANONICILOR ȘI PREOȚILOR NOȘTRI DECEDAȚI
------------------------	---

Deoarece în Catedrală încă nu se pot celebra Sf. Liturghii, în data de 2 noiembrie Sf. Liturghie pontificală la intenția episcopilor, canonicilor și preoților noștri decedați se va celebra cu participarea membrilor Capitlului Catedral în biserica parohială din Timișoara I Cetate. Sf. Liturghie va începe la ora 8:00.

Timișoara, 21 octombrie 2021

✠ Iosif
episcop diecezan

Anexa I. Cele zece teme cu cinci întrebări auxiliare (sugestii)

PRINCIPALELE ÎNTREBĂRI DE CONSULTARE (vezi *Vademecum* – 5,3)

Acest Sinod pune următoarea întrebare fundamentală: **O Biserică sinodală, în vestirea Evangheliei, „merge împreună”. Cum are loc astăzi acest „a merge împreună” în Biserica voastră locală? Ce pași ne invită Duhul să facem pentru a crește în acest „a merge împreună“? (DP, 26)**

Răspunzând la această întrebare, suntem invitați:

- **Amintiți-vă experiențele voastre**: Ce experiențe din Biserica noastră locală ne aduce în minte această întrebare?

- **Citiți din nou aceste experiențe în profunzime**: Ce bucurii au adus? Ce dificultăți și obstacole au întâmpinat? Ce răni au dezvăluit? Ce perspective au obținut?

- **Adunați roadele pentru a le împărtăși**: În aceste experiențe unde răsună vocea Duhului Sfânt? Ce ne cere Duhul? Care sunt punctele care trebuie confirmate, perspectivele de schimbare, pașii care trebuie făcuți? Unde înregistrăm un consens? Ce căi se deschid pentru Biserica noastră locală?

CÂTEVA SUGESTII, CARE AR PUTEA AJUTA DISCUȚIILE:

1. Cum văd viața comunității/parohiei mele actuale?
2. De ce credeți ca avem nevoie de comuniune și cum credeți că am putea dezvolta între noi relații de comuniune mai autentice și profunde?
3. Duhul Sfânt lucrează neîncetat. Unde observi acțiunile Duhului Sfânt în comunitatea ta? La ce ne cheamă acum Duhul Sfânt? În ce direcție ar trebui să facem pași noi?
4. Ce am putea să facem pentru cei care sunt departe de credință și de comunitatea bisericească?
5. Ce aș face eu personal? Unde este locul meu în acest proces?

ZECE TEME DE DISCUȚII

Întrebările care însoțesc fiecare dintre următoarele zece teme pot fi folosite ca punct de plecare sau orientare utilă. Conversația și dialogul vostru nu trebuie să se limiteze la următoarele întrebări:

1. PARTENERI DE DRUM – Cu cine suntem și cu cine ar fi bine să fim împreună pe drum?

În Biserică și în societate suntem cot la cot pe același drum.

În parohia/comunitatea noastră cine suntem noi, cei care mergem împreună? Cine sunt cei care par să fie mai departe? Cum suntem chemați să creștem ca tovarăși de drum? Ce grupuri sau persoane sunt lăsate pe margine?

2. ASCULTARE – Cum ascultăm noi?

Ascultarea este primul pas, dar necesită o minte și o inimă deschisă, fără prejudecăți.

Cum ne vorbește Dumnezeu prin voci pe care uneori le ignorăm? Ce ar trebui să facem să ascultăm mai bine pe episcop, pe preoți, persoanele consacrate și pe laici?

3. VORBIRE – Cum vorbim noi?

Toți sunt invitați să vorbească cu curaj și parrhesia, adică în libertate, adevăr și caritate.

Ce permite sau împiedică să vorbim curajos, candid și responsabil în Biserica noastră locală și în societate? Cum funcționează relația cu mass-media locală (nu numai mass-media catolică)?

4. CELEBRARE – Cum sărbătorim credința noastră?

„Mersul împreună“ este posibil doar dacă se bazează pe ascultarea comună a Cuvântului și celebrarea Euharistiei.

Cum inspiră și conduc, de fapt, rugăciunea și celebrările liturgice viața și misiunea noastră comună în comunitatea noastră? Cum promovăm participarea activă a tuturor credincioșilor la Sfânta Liturghie?

5. ÎMPĂRTĂȘIREA RESPONSABILITĂȚII PENTRU MISIUNEA NOASTRĂ COMUNĂ – Cum am putea să îndeplinim mai bine misiunea noastră de creștin?

Sinodalitatea este în slujba misiunii Bisericii, la care toți membrii sunt chemați să participe.

Pe baza botezului suntem cu toții discipoli misionari. În ce mod putem noi să participăm la misiunea Bisericii? Ce îl împiedică pe cel botezat să fie activ în misiune? Ce domenii de misiune neglijăm?

6. DIALOGUL ÎN BISERICĂ ȘI SOCIETATE – Cum dialogăm noi?

Dialogul necesită perseverență și răbdare, dar permite și înțelegerea reciprocă.

Care sunt locurile și mijloacele de dialog în cadrul Bisericii noastre locale? Cum promovăm colaborarea cu diecezele vecine, comunitățile călugărești din zonă, asociațiile și mișcările laice etc.? La ce probleme particulare din Biserică și societate trebuie să fim mai atenți? Ce experiențe de dialog și colaborare avem cu credincioșii altor religii și cu cei care nu au nici o afiliere religioasă?

7. ECUMENISM – Cum trăim ecumenismul?

Dialogul dintre creștinii de diferite confesiuni, uniți printr-un singur botez, are un loc special în călătoria sinodală.

Ce raporturi întreținem cu frații și surorile din celelalte confesiuni creștine? Ce roade am luat din acest „merge împreună“? Care sunt dificultățile? Cum putem face următorul pas în a merge mai departe unii cu ceilalți?

8. AUTORITATE ȘI PARTICIPARE – Cum colaborăm noi?

O Biserică sinodală este o Biserică participativă și coresponsabilă.

Cum sunt puse în practică munca în echipă și coresponsabilitatea? Cum sunt promovate slujirile laice și responsabilitatea laicilor? Am avut experiențe rodnice de sinodalitate la nivel local?

9. DISCERNERE ȘI DECIZIE – Cum luăm decizii?

Într-un stil sinodal, luăm decizii prin discernământul a ceea ce spune Duhul Sfânt prin întreaga noastră comunitate.

Ce metode și procese folosim în luarea deciziilor? Cum pot fi îmbunătățite? Cum putem crește în discernământul spiritual comunitar?

10. FORMAREA NOASTRĂ ÎN SINODALITATE – Cum ne formăm să avem spirit sinodal?

Sinodalitatea implică receptivitate la schimbare, formare și învățare continuă.

Cum formăm persoanele, îndeosebi pe cele care ocupă roluri de responsabilitate în cadrul comunității creștine, pentru a le face mai capabile să „meargă împreună“, să se asculte reciproc și să dialogheze?

Anexa II. - Extras din exortația apostolică *Amoris laetitia* a sf. Părinte Papa Francisc

Dialogul

136. Dialogul (...) cere o ucenicie lungă și angajantă. Bărbați și femei, adulți și tineri, au moduri diferite de a comunica, folosesc limbaje diferite, se mișcă cu alte coduri. Modul de a pune întrebări, felul de a răspunde, tonul folosit, momentul și mulți alți factori pot condiționa comunicarea. În afară de aceasta, este mereu necesar a dezvolta unele atitudini care sunt o exprimare a iubirii și fac posibil dialogul autentic.

137. A-și da timp, timp de calitate, care constă în a asculta cu răbdare și atenție, până când celălalt a exprimat tot ceea ce avea nevoie să exprime. Aceasta cere asceza de a nu începe să se vorbească înainte de momentul potrivit. În loc de a începe să se ofere opinii sau sfaturi, trebuie să se asigure că s-a ascultat tot ceea ce celălalt avea nevoie să spună de a spune. Aceasta implică a face tăcere interioară pentru a asculta fără zgomote în inimă și în minte: a se despuia de orice grabă, a pune deoparte propriile necesități și urgențe, a face spațiu. (...)

138. A dezvolta obișnuința de a da importanță reală celuilalt. Este vorba de a da valoare persoanei sale, de a recunoaște că are dreptul de a exista, de a gândi în manieră autonomă și de a fi fericit. Nu trebuie subevaluat niciodată ceea ce poate spune sau reclama, deși este necesar să se exprime propriul punct de vedere. Este subînțeleasă aici convingerea conform căreia toți au o contribuție de oferit, pentru că au o altă experiență a vieții, pentru că privesc lucrurile dintr-un alt punct de vedere, pentru că au maturizat alte preocupări și au alte abilități și intuiții. Este posibil a recunoaște adevărul celuilalt, importanța preocupărilor sale cele mai profunde și substratul a ceea ce spune, chiar și în spatele cuvintelor agresive. Pentru acest motiv trebuie încercat să se pună în locul său și să interpreteze profunzimea inimii sale, să se găsească ceea ce îl pasionează și să ia acea pasiune ca punct de plecare pentru a aprofunda dialogul.

139. Lărgime mentală, pentru a nu se închide cu obsesie în puține idei, și flexibilitate, pentru a putea modifica sau completa propriile opinii. Este posibil ca din gândirea mea și din gândirea celuilalt să reiasă o nouă sinteză care să-i îmbogățească pe amândoi. Unitatea la care trebuie să se aspire nu este uniformitate, ci o „unitate în diversitate“ sau o „diversitate reconciliată“. În acest stil îmbogățitor de comuniune fraternă, cei diferiți se întâlnesc, se respectă și se apreciază, menținând totuși diferite nuanțe și accente care îmbogățesc binele comun. Este nevoie să se elibereze de obligația de a fi egali. Și este nevoie și de istețime pentru a-și da seama la timp de „interferențele“ care pot să apară, în așa fel încât să nu distrugă un proces de dialog. Este importantă capacitatea de a exprima ceea ce simți fără a răni; a folosi un limbaj și un mod de a vorbi care să poată fi acceptate sau tolerate cu ușurință de celălalt, deși conținutul este exigent; a expune propriile critici, însă fără a descărca mânia ca formă de răzbunare, și a evita un limbaj moralizator care încearcă doar să agreseze, să ironizeze, să acuze, să rănească. Multe discuții (...) nu sunt pentru chestiuni foarte grave. Uneori este vorba despre lucruri mici, mai puțin relevante, dar ceea ce alterează sufletele este modul de a le rosti sau atitudinea care se asumă în dialog.

140. (...) Când se poate iubi pe cineva sau când ne simțim iubiți de el, reușim să înțelegem mai bine ceea ce vrea să exprime și să ne facă să înțelegem. A depăși fragilitatea care ne face să ne fie teamă de celălalt ca și cum ar fi un „concurrent“. Este foarte important a întemeia propria siguranță pe alegeri profunde, convingeri și valori, și nu pe câștigarea unei discuții, sau ca să ne fie dată dreptate.

141. În sfârșit, recunoaștem că, pentru ca dialogul să fie rodnic, trebuie avut ceva de spus și aceasta cere o bogăție interioară care se alimentează în lectură, în reflecția personală, în

rugăciune și în deschiderea la societate. Altminteri, conversațiile devin plictisitoare și inconsistente (...).

(Papa Francisc, *Amoris laetitia*)

Anexa III. - Rugăciune pentru drumul sinodal

Stăm înaintea Ta, Duhule Sfinte,
acum când ne adunăm în numele Tău.
Avându-te pe Tine drept singura călăuză
Tu să-ți faci lăcașul în inimile noastre;
învață-ne calea pe care trebuie să mergem
și cum s-o urmăm.
Suntem slabi și păcătoși;
nu îngădui să cultivăm dezordinea.
Nu lăsa ignoranța să ne conducă pe o cale greșită
nici parțialitatea să ne influențeze faptele.
În Tine să ne găsim unitatea
ca să putem înainta împreună spre viața veșnică
fără să ne abatem de la calea adevărului
și a ceea ce este drept.
Toate acestea le cerem de la Tine,
Tu care lucrezi în orice loc și timp,
în unire cu Tatăl și cu Fiul,
în vecii vecilor.
Amin.